

Motion till riksdagen 2023/24:484

av **Markus Wiechel m.fl. (SD)**

Vissa Asienfrågor

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om benämningen av Taiwans diplomatiska representation i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett tydligt erkännande av Taiwan som den självständiga aktör det är snarare än kinesisk provins och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att representationskontor ska kunna räknas som en myndighet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att Taiwan tillåts delta i ICAO:s sessioner och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Taiwan ska få möjligheten att skicka ombud till FN:s generalförsamling och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Taiwans möjlighet att delta i och bidra till FN:s olika organisationer och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Taiwans möjlighet att delta i Interpol och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en förnyad Kinastrategi och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördöma de statssanktionerade massövergreppen mot uigurer, falungonganhängare och kristna och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en oberoende internationell granskning av Kinas övergrepp mot minoriteter och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om sanktioner mot de ansvariga för de övergrepp som sker mot uigurer, falungonganhängare, kristna och andra minoriteter och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att stärka de diplomatiska banden med Indien och tillkännager detta för regeringen.

13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påskynda etableringen av ett frihandelsavtal mellan EU och Indien och tillkännager detta för regeringen.

Republiken Kina (Taiwan)

Bakgrund och benämning av Taiwans diplomatiska representation

Republiken Kina (Taiwan) är arvtagare till den kinesiska regeringen före kommunisternas maktövertagande på fastlandet och är idag en mycket välmående demokrati med nästan 24 miljoner invånare. Sverige och Taiwan delar dessutom en lång rad centrala värderingar såsom respekt för demokrati och mänskliga rättigheter samt försvaret av rättsstatsprincipen och yttrandefriheten. Taiwan präglas också av en stabil ekonomi som till stor del baseras på högteknologiska varor och de har ett omfattande välstånd bland invånarna. Ur ett internationellt perspektiv är Taiwan dessutom en mycket viktig aktör på världshandelsmarknaden och har idag såväl fullvärdiga som inofficiella diplomatiska förbindelser med en lång rad länder världen över. I Sverige benämns Taiwans diplomatiska delegation för Taipei mission, men delegationen fungerar i stort som vilken ambassad som helst. Mot bakgrund av detta bör också begreppet ”Taiwan” användas för den representation som finns i Sverige, såsom exempelvis ”Taiwanese representative Office”.

Myndigheternas benämning av Taiwan

Det är glädjande att Sverige, med stöd från en bred riksdag, sedan länge varit i framkant i världssamfundet avseende arbetet kring olika länders rätt till suveränitet. Det är likaså glädjande att vårt land behandlat Taiwan som den fria administration som det är (snarare än en del av Folkrepubliken Kina) bland annat genom att möjliggöra för dem att ha en egen representation i Sverige. Generellt delas nog den här bilden av de flesta svenskar, som utan att tvekan ser Taiwan som ett självständigt land. Dessvärre ser vi att detta inte räcker: Skatteverket valde till och med att omdefiniera den taiwanesiska representationen i Sverige från att vara Taiwan, till ”den kinesiska provinsen Taiwan”. Att en enskild myndighet definierar Taiwan som en kinesisk provins visar på vikten att riksdag och regering är tydlig med benämningarna. Mot bakgrund av detta önskas regeringen tydliggöra Taiwan som den självständiga aktör det är snarare än en kinesisk provins, med allt som det innebär.

Den svenska representationen i Taiwan

Den 27 april 2022 beslöt riksdagen att bifalla bland annat Sverigedemokraternas förslag om att inrätta ett ”House of Sweden” i Taipei och det var enbart Socialdemokraterna som var emot vid omröstningen. Potentialen med stärkta relationer och förbindelser mellan Sverige och Taiwan är enorm samtidigt som bristerna med nuvarande representation i Taipei är förvånansvärt enkla att lösa. Det kanske första som behöver åtgärdas är att säkerställa en ökad bemanning. Såväl befolkningsmässigt som ekonomiskt motsvarar

uppdraget i Taiwan det representationsuppdrag som finns i Australien, men kan ändå vara strategiskt viktigare. Därtill krävs nya, bättre lokaler, som är ändamålsenliga med det stora uppdrag som det bör vara med denna representation. Vidare ser vi bristande möjligheter för representationskontoret att faktiskt agera utifrån sitt uppdrag. Att visumhanteringen med tillhörande administrativ verksamhet bör skötas i Taipei borde vara en självklarhet, men så är inte fallet idag. En klart förbättrad passhantering är ett måste för att möjliggöra ökade kontakter mellan Sverige och Taiwan.

Idag finns många svenska företag och medborgare verksamma i Taiwan. Därtill finns det stor potential med framtida svenska studenter i Taiwan som har ett mycket välfungerande utbildningsväsende samtidigt som det finns ett intresse från taiwaneser att studera i Sverige. Det är viktigt att främja Sverige på plats i Taiwan där vi underlättar för såväl kopplingar inom näringslivet som inom utbildningsväsendet samtidigt som investeringar på olika sätt främjas. Flera av de brister som finns har att göra med att representationen inte formellt och enligt lag är en myndighet. Regeringen bör mot bakgrund av detta återkomma med lagförslag som möjliggör för representationskontor att räknas som en myndighet.

Taiwan i International Civil Aviation Organisation

I samband med att världssamfundet försökt återställa tillvaron i spåren av coronapandemin har det blottats en stor utmaning i att återställa ett effektivt transport- och logistiknätverk, inte minst beträffande civil flygtrafik och flygledning. Huvudansvaret inom detta område ligger på International Civil Aviation Organisation (ICAO), som har sitt säte i Montreal, Kanada där det återkommande arrangeras sessioner. Till dessa sessioner bjuds samtliga avtalsslutande stater samt många andra icke-statliga internationella civila luftfartsorganisationer samt flygbolagsrepresentanter in just för att de spelar en stor roll inom området.

Vid tidigare ICAO-församlings-sessioner har Taiwan inbjudits att delta aktivt och meningsfullt i överläggningarna. Under den 41:a sessionen (som ägde rum från september till oktober 2022) bjöds dock Taiwan av okända anledningar inte in. Detta var naturligtvis mycket förvånande mot bakgrund av Taiwans roll som ett pålitligt och ett vitalt nav för internationell civil flygtrafik och kontroll. Bland andra uppgifter övervakar Taiwan hela 18 internationella rutter och 17 flygplatser som tillhandahåller civila flygtjänster. Regeringen bör aktivt verka för att Taiwan åter bjuds in till ICAO:s sessioner.

Taiwan i Förenta nationerna

Trots att Taiwan är att anse som en betydande internationell aktör i såväl handel som diplomati och dessutom i många avseenden är att betrakta som ett demokratiskt föredöme är de idag utestängda från många viktiga världsorganisationer. Taiwan har bland annat utestängts från Förenta nationerna (FN), som man sedan 1993 ansökt om att på olika nivåer få delta i. Inte minst i samband med coronapandemin kunde vi se vilka konsekvenser detta fick. Trots att Taiwan är ett av de länder som lyckats absolut bäst i kampen mot covid-19 och kan klassas som ett framstående land beträffande forskning på hälso- och sjukvård utestängdes de från världshälsoorganisationen WHO.

Därtill har organisationen dessutom återkommande klassat Taiwan som kinesisk provins snarare än den fria aktör det är. Den systematiska utfrysningen av Taiwan från FN-gemenskapen går inte ihop med FN-stadgan och de grunder som organisationen vilar på. Taiwans frånvaro berövar dessutom västvärlden en likasinnad vän i en tid när de värden vi har gemensamt hotas på annat håll och utfrysningen skadar även svenska intressen. Regeringen bör inom ramen för de internationella kontakter som finns, verka för att Taiwan ska få samma möjlighet att skicka ombud till FN:s generalförsamling på lika villkor som andra länder samt att de får chansen att obegränsat delta och bidra till hela FN-samarbetet; FN:s klimatpanel IPCC, Världshälsoorganisationen WHO och andra fackorganisationer inkluderat.

Taiwan i Interpol

Interpol är en internationell organisation för kriminalpolisåre som grundades 1923 och är världens största internationella polisorganisation samt en av världens största internationella organisationer. Interpols uttalade syfte är att möjliggöra och underlätta internationellt polissamarbete samt att bekämpa transnationell och annan internationell brottslighet. Det är således en viktig organisation, där ett brett internationellt samarbete är nödvändigt för att dess mål ska uppfyllas.

De globala polismålen godkändes av Interpols medlemsländer 2017, med det uttalade syftet att skapa en säkrare och mer hållbar värld. Det innebar att man slog fast att ingen polismyndighet eller land skulle uteslutas från organisationen. Trots detta ingår inte Taiwan i Interpol idag, vilket ger konsekvensen att de saknas på en mycket viktig arena för den globala kampen mot internationell cyberbrottslighet och brottslighet.

Eftersom cyberbrottslighet överskrider gränser är transnationellt samarbete nyckeln för att ställa internationella brottskretsar inför rätta. Taiwans polismyndigheter har en högteknologisk brottsutredningsenhet och professionella cyberbrottsutredare. Taiwans expertis skulle tveklöst gynna det globala arbetet för att inte minst bygga en säkrare cyberrymd. Mot bakgrund av detta bör regeringen verka för att Taiwan släpps in som medlem i Interpol.

Folkrepubliken Kina

Förnyad Kinastrategi

I december 2019 behandlade riksdagen regeringens nya Kinastrategi. Denna hade tagits fram i samband med att diktaturen i en allt större utsträckning tydligt bedrev en mer aggressiv politik gentemot omvärlden. I denna politik har vi sett hur Kina använder sig av såväl ekonomi genom investeringar i andra länder som påverkanspolitik i form av exempelvis hot om blockader, alternativt genom militära styrkedemonstrationer. Vi har sett krav på tystnad och underkastelse, vilket vi också har blivit varse om genom den så kallade vargkrigardiplomatin som kinesiska diplomater har använt sig av mot journalister och förtroendevalda i såväl Sverige som i andra länder.

Det råder således ingen tvekan om att ett auktoritärt Kina som tillåts dominera den internationella ekonomin också kommer att låta det totalitära synsättet genomsyra det internationella samarbetet, vilket inkluderar framtagandet av ny teknik eller forskning.

Inte minst mot bakgrund av händelseutvecklingen globalt sedan den senaste Kinastrategin togs fram – där Kina valt att direkt eller indirekt stödja Rysslands brutala invasion av Ukraina samt hotat med militärt våld mot Taiwan och flyttat fram sina positioner på den afrikanska kontinenten - finns det goda skäl att återigen förnya strategin. Nato har sedan den senaste strategin togs fram också konstaterat att Kina utgör ett hot mot den regelbaserade världsordningen. Det kan inte råda något tvivel om att vi som en del av den fria världen måste vara beredda på hur den globala samhällsutvecklingen ser ut framöver när diktaturer och auktoritära stater i en allt större utsträckning än tidigare väljer att samverka, så som vi sett med bland annat Kina och Ryssland. En förnyad strategi behövs både för att redovisa hoten, men också för att möta dem och verka för en positiv samhällsutveckling. Regeringen bör mot bakgrund av detta ta fram en ny Kinastrategi. Vikten av det transatlantiska samarbetet ska i det här sammanhanget inte underskattas.

Xinjiang

De omfattande vittnesmålen om koncentrationsläger och de fruktansvärda övergreppen i den kinesiska Xinjiangprovinsen är idag välkända, trots förnekelse från det kinesiska kommunistpartiet och försök att censurera verkligheten. De fruktansvärda fasor som drabbat olika minoriteter i Kina har inte minst blottats genom den så kallade ”Uyghur Tribunal” som bevakat behandlingen av folkgruppen uigurer i Xinjiang. Människor har, enbart baserat på vilken folkgrupp de råkat födas in i, systematiskt samlats för att slussas till fruktade koncentrationsläger. Där har de utsatts för fysisk och psykisk tortyr, sterilisering, och tvångsindoktrinering. Nya kinesiska polisrekryter har även, enligt vittnesmål, skickats till provinsen för att ”vålla så mycket skada som möjligt” mot minoriteten och det har inte funnits några gränser för vad man fått göra. Sorgligt nog är det inte bara uigurer som drabbas av förtrycket. Vi har sett omfattande övergrepp mot såväl falungonganhängare som kristna och andra minoriteter.

Mot bakgrund av detta bör regeringen tydligt fördöma de stats sanktionerade massövergreppen mot uigurer och andra minoriteter samt verka för att en oberoende internationell granskning av Kinas övergrepp mot minoriteter tillsätts. Den svenska regeringen bör även verka för att den europeiska unionens medlemsstater tillsammans, men också inom ramen för sin egen utrikespolitik, riktar sanktioner mot de som bär ansvar för dessa övergrepp.

Indien

Indien är idag världens största demokrati, och passerade i april 2023 Kina som det land med störst befolkning i världen (över 1,4 miljarder människor). Många beskriver även Indien som en egen kontinent, då det dels är stort till ytan, men också eftersom det myllrar av olika kulturer, språk och religioner i landet. Vidare rymmer landet allt ifrån moderna storstäder till ålderdomliga landsbyar. Det är vida känt att Indien idag kan räknas som världsledande inom IT-industrin, men det är långt ifrån allt. Efter Kina och Japan är de Asiens tredje största ekonomi, vilket är tydligt då industri- och

tjänstesektorn är mycket omfattande. Den ekonomiska utvecklingen är tack vare detta stark och den växer mycket snabbt.

Potentialen för en positiv utveckling i Indien är enorm, vilket också visar sig då andelen fattiga i landet gått från omkring halva befolkningen i början av 1970-talet till ungefär en femtedel idag. Indien har bland mycket annat en egen kärnkraftsindustri och vi ser en växande industri som producerar alltifrån vapen till egna rymdfarkoster och bilar. Även inom IT-branschen växer Indien snabbt som nation och har kommit att bli en stor mjukvarutillverkare, vilket många länder i väst blivit varse om till följd av den goda tillgången på välutbildad arbetskraft och utbyggda tele- och internetförbindelser. Mycket till följd av detta har många västländer valt att i större utsträckning placera olika tjänster i Indien där tjänstesektorn för närvarande växer mer än någon annan näringsgren och därför svarar för omkring halva landets BNP. Från ett svenskt perspektiv finns det goda möjligheter att utöka de utbildnings- och handelsrelationer som redan idag finns med Indien och se över möjligheten till ytterligare samarbeten som kan knyta landet närmare Europa. En start i detta arbete vore etableringen av ett frihandelsavtal mellan EU och Indien, vilket glädjande nog är på väg mot bakgrund av att förhandlingarna om detta återupptogs den 17 juni 2022.

EU är Indiens tredje största handelspartner och Indien är EU:s tionde största handelspartner. 2021 uppgick handeln med varor till ett värde av ungefär 88 miljarder euro (10,8 % av den totala handeln i Indien) och 2021 nådde handeln med tjänster mellan EU och Indien 30,4 miljarder euro. Regeringen bör, mot bakgrund av detta att inom ramen för EU-samarbetet, se över möjligheten att stärka de diplomatiska banden med Indien samt verka för att påskynda processen med att få till ett frihandelsavtal med Indien.

Indien är också ur ett klimatperspektiv ett mycket viktigt land för att det globala klimatarbetet ska kunna bedrivas på ett hållbart sätt. Landet ligger nämligen på tredje plats i världen sett till de som orsakar störst utsläpp, men det finns en vilja att bryta denna trend. Mot bakgrund av att de har satt sitt utsläppsmål relaterat till BNP, ser vi hur deras redan höga utsläpp lär komma att öka kraftigt. Som ett miljö- och klimatmedvetet land ligger det i Sveriges intresse att stärka klimatsamarbetet med Indien, vilket i slutändan skulle vara hela världen till gagn.

Markus Wiechel (SD)

Aron Emilsson (SD)

Yasmine Eriksson (SD)

Rasmus Giertz (SD)